

טכס השבעת צנחנים ליד הכותל המערבי

יש שלוש דרכים להגדלת החי"ר של צה"ל: העברת כל החרמ"ש לחי"ר, הקמת חטיבת חי"ר „חומה“ סדירה נוספת והקמת חטיבות המשך

מהחדל החי"ר החום

ראשית שלמרות שהותה וגם אימוניה הממושכים, משך שנים ברציפות, בשטח הררי, לא ידעה חטיבת גולני מהי „לוחמת הרים“ — ולכן, כמו עוצבות ויחידות רבות (מד"א אחרות בצה"ל, השיגה את משימתה יותר מכוח אומץ ליבם ועיקשותם של המפקדים ושל הלוחמים בשטח, מאשר מפני תבונתם הטקטית ויכולתם המיצועית של אנשי הפיקוד הטקטי הבין נזני והגבוה.

המוכת השני הוא אותו דבר, רק בהיבט אחר, הרואה את התשתית הכללית החיובית של המעשה היעניני (חיובי או לא): דווקא מהיעדר תבונה והשנינות המיבצעיות, אשר אילץ את המפקדים והלוחמים, שביצעו את המשימה בפועל, להשיגה באמצעות אומץ, איתנות ונחישות-ההחלטה, ניתנה לאנשי גולני ההזדמנות התוחכת ביותר להוכיח, כי תכונות אלו אכן מצויות בגולני, בכמות כמו באיכות כאלה, שקודם יוחדו (בחי"ר) ל„אדומים“. לחימת גולני בששת-הימים, בעיקר בכיבוש תל-סאחר, כבר היתה „כימטצצנחנית“. אך אם עוד שררו ספקות בלב מישור, באו קרבות גולני ביוס-הכיפורים — ובעיקר בהרמון — וסילקום.

כך, בשנים האחרונות, נחשבת גולני שוותי

של חי"ר"מ — בלא שתוספת כוח, מכרעת (בתחומה) ככל שהיתה, תדרוש שינויים עקרוניים במיבנה כוחות-היבשה ואירגונם, ובלא שתהיה כרוכה בגידול כלשהו בכמות כוח האדם שהוקצתה לחי"ר. כל שנדרש לשם כך היה שחטיבת גולני, כמו חטיבות-הצנחנים הסדירה, תיצור ותקיים חטיבות-יבשה של מילואים, אשר יתבססו על יוצאי גולני.

גאח בנימין עמידרור

תחת שאלה יפוררו בכל מיני תפקידים אחרים במילואים — וכך, למעשה, יתבוננו ויאבדו. תיקונו המואל של „מהחדל החי"ר החום“ נחוץ להרחיק עוד צעד אחד, וזהקים חטיבת חי"ר „חומה“ נוספת (ואי-אפשר שתהיה זו אלא, חטיבת „גיבעתי“ הישבה לחיים), שגם ממנה ייווצרו ויוזנו חטיבות-יבשה של חי"ר/מ"מ מילואים. צעדי-משלים זה כבר מהיב, כתנאי מוקדם את השינוי האירגוני של הוצאת חי"ר ממש"ש לחי"ר אה החי"ר וגם ריגוד מסוים של חטיבת הצנחנים הסדירה (מבחינת שיעורי סוגי כוח-האדם לסוגי השונים, לא בכמותו הכוללת).

כלומר, גם הקמת החטיבה החדשה ו„בנותיה“ אינה כרוכה בהקצאת יותר אנשים — או יותר אנשים „טובים“ — לאלמנט הרגלים של כוחות-היבשה. כל הרפורמה הזאת כולה, אשר בסיכומה, תגרום השלשת כמות החי"ר בצה"ל, איננה מחייבת אלא ניהול יעיל יותר, וניצול מושכל יותר, של המשאבים (היחסיים) הקיימים. סקירה זו תנסה להציג ולנתח את „מהחדל החי"ר החום“, וגם לפרט ולנקט, במידת האפשר כאן, את דרך תיקונו.

גולני מול הצנחנים

חימתה המורה והיקרה — אך המוצלחת, לבסוף — של חטיבת גולני לכיבוש-מחדש של „ההרמון הר ישראלי“, בשלב-הסיום של מילחמת יוס-הכיפורים בצפון, הוכיחה שני דברים חשובים:

א אחת, בסדרה זו — וגם בתיאורים אחרים של קרבות יוס-הכיפורים — נזכרה העובדה, שבמילחמה זו היה צה"ל חסר די חיל-רגלים. אמנם, כפי שהראינו, סך-כל מיספר יחידות „הרגלים“ (חי"ר וחרמ"ש), שנמצאו בסד"כ („סדרה-כוחות“) של צה"ל במילחמה האחרונה, די היה בו לסיפוק כל צרכיו, לפי כל קנה-מידה. אולם מתוך המון הרגלים הללו, רק מיעוט — זה המכונה משום-מה „חי"ר"מ“ („חי"ר מעולה“) — נחשב חיל-רגלים ראוי-לשמו גם לפי הסטנדרטים של צה"ל, כפי שהיו: ולכן מבחינה מעשית, נכונים הדבר וגם היסוד: לצה"ל היה הרבה רגלים, ובה בשעה הוא אכן סבל מעוצמת-חי"ר-לוחמת בלתי-מספקת.

המחסור הכמותי בחי"ר ראוי-לשמו — בלא כד קשר למידת עירבנו והתאמתו לשיטה-הקרב המודרני — אינו כורח המציאות, אלא יליד שני מחדלים גדולים, המורים ומסורתיים.

על האחד — „מהחדל החרמ"ש“ — כבר עמדנו. השני ראוי להיקרא „מהחדל החי"ר החום“ (על פי צבע כומתת „גולני“).

אם לגבי המחדל הראשון עוד יכולים אנשי-החי"ר להעלות הסברים שונים — כולם קלושים — ולהסתמך על הצאי-לאמיתיות, כדי לשתף באחריות את חש"ן ואף

יש להקים מחדש את חטיבת „גיבעתי“ שכונדה ערב מיבצע-קדש ולהופכה אחת ל„גולני“

לשימוש בעיר-לעזאול הרי לגבי המחדל השני, לא ימצאו להם אפילו תירוצים דחוקים אלה: מחדל זה התרחש ומתרחש כולו בתחום האריותם, סמכותם ופעי-לותם הבילבדי.

לולא „מהחדל החי"ר החום“ — ואף אילו תוקן רק לפני כמה שנים (אחרי ששת-הימים, נאמר) — היתה עומדת לרשות צה"ל, ביוס-הכיפורים, כמות כימטצצנחנית